

Markus 2: 18-20: Over vasten en feesten.

Orde van dienst:

Welkom

Opwekking 462 Aan uw voeten Heer

Wet

Lied 912: 1-6

Gebed

Kinderen: Boete.

In canon: "Ik stel mijn vertrouwen op de Heer mijn God".

Inleiding: vasten.

Lezen: Mattheus 6: 1-18

Psalm 69: 4, 5

Tekst: Markus 2: 18-20

Preek

GK 107 Ere zij aan God de Vader.

Gebed

Collecten

Nieuw liedboek 150a Geprezen zij God

Zegen.

Inleiding: vasten.

We hebben op vrijdagmiddag een bijzondere Bijbelstudiegroep. Voor mensen, die Farsi spreken en Engels. De meesten zijn moslim geweest.

Een van hen vroeg: "Vasten jullie ook?".

Mooie vraag.

Want we zitten deze weken voor Pasen midden in de vastentijd. Veel christenen vasten nu.

Voor mensen uit de Islam is het een belangrijke vraag: "Vasten jullie?".

Want de Islam kent de Ramadan.

Dat is een hele maand vasten. Van zonsopgang tot zonsondergang mag je niet eten.

Een van de vijf belangrijkste plichten voor een moslim.

Kent u de vijf plichten voor een moslim?

1. Geloofsbelijdenis: 'Allah is groot en Mohammed is zijn profeet'.
2. Vijf gebeden per dag richting Mekka.
3. Aalmoezen geven.
4. Pelgrimstocht naar Mekka.
5. Vasten: ramadan.

Goed om ook iets te weten over vasten. Alleen al wanneer u met moslims spreekt. Maar ook voor u zelf.

Mag ik het eens aan u vragen: wie vast er deze weken?

Wie volgt er een leesrooster, een 40-dagen-rooster naar Pasen toe?

Wel eens over gedacht?

Veel christenen vasten niet. In de Bijbel vind je dan ook geen gebod om te vasten.

De Israëlieten moesten alleen vasten op Grote Verzoendag.

Eén dag op een heel jaar dus. Dat is niet veel.

Ja, en tegelijk kom je het vasten in heel de bijbel tegen. Mozes vast 40 dagen en nachten na de zonde van het volk met het gouden kalf. Als hij voor de tweede keer de tien geboden van

de HERE krijgt. David bidt en vast zeven dagen en nachten bij het sterfbed van zijn kind. Elia vast 40 dagen in de woestijn. Esther bidt en vast met haar volk als Haman het volk uit dreigt te roeien. Daniël vast en bidt. En de Here Jezus zelf bidt en vast 40 dagen lang in de woestijn.

Goed om eens bij stil te staan.

Misschien komen we een schat tegen.

Dat was deze week nog zo: een archeoloog liep hard. Door den Treek. Een mooi bosgebied tussen Leusden en Amersfoort.

Er waren graafwerkzaamheden aan de gang en hij zag daardoor een stukje hout boven de grond uitsteken. Hij bleef staan, keek eens goed, en toen zag hij het begin van een heel oud bos. Een oerbos. Hij stond stil en vond een schat.

Preek:

Vasten betekent letterlijk: "niet eten".

Dagenlang drink je alleen water en soms wat droog brood of vruchtensap. Meer niet.

Dat klinkt niet zo aantrekkelijk in een land dat bol staat van de eethuisjes, restaurants en met in iedere stad een McDonald's of een "All you can eat".

Land vol Jumbo's en Albert Heijn's vol voedsel.

We leven in een consumptiemaatschappij.

Als we trek hebben, willen we meteen iets kunnen eten.

Dat is onze tijd: ik wil iets en ik wil het nu.

Nog een probleem met vasten is dit: we zijn erg huiverig voor wetticisme.

Voor alles wat "moet". Je moet naar de kerk, je moet bidden, je moet de geboden doen.

En dat we wetten en regels vooral houden omdat we daarmee ons zelfbeeld opkrikken. Zo

van: "Kijk eens hoe goed ik kan bidden! Kijk mij eens goed vasten! Ik vast vast beter dan jij!".

Nog iets: vasten is in de Middeleeuwen ook vaak een vorm van zelfkastijding geweest.

Er was zoveel nadruk op zonde en straf en op hel en oordeel, dat mensen zichzelf alvast maar straffen.

Mensen sloegen zichzelf met een zweep. Tot bloedens toe. Anderen maakten lange pelgrimstochten of lieten zichzelf levenslang in metselen in een kleine cel.

Vasten, alleen wat water en brood, past daar ook bij.

Alsof God daar blij mee is.

Alsof God niet veel liever vergeeft.

Vasten is dus niet zo populair.

Moet dat eigenlijk wel?

Dat lijkt wel zo.

In Mattheus 6 heeft Jezus het over het geven van aalmoezen. Over bidden. En over vasten.

Die drie dingen lijken zo bij de kern van een christelijk leven te horen: geven, bidden en vasten.

Vasten dus ook.

Maar is dat zo?

Let eerst hierop: waarom heeft hij het daarover?

Omdat je die dingen heel makkelijk voor de buitenkant kunt doen. Voor de mensen.

Zo begint Jezus ook: "*Let op, dat jullie de gerechtigheid niet beoefenen voor de ogen van de mensen, alleen om door hen gezien te worden. Dan beloont jullie Vader in de hemel jullie niet.*"

Dia.

En dán noemt hij aalmoezen geven, bidden en vasten.

Als je een **aalmoes** gaf aan een bedelaar, dan kon je dat heel opzichtig doen.

Stilstaan, een paar woorden, je geldbuidel pakken, een geldstuk zoeken en dat dan met een wijds gebaar aan de bedelaar geven. En je kon je vrienden ook vertellen hoeveel je wel niet gegeven had die dag.

Of **bidden**: je kon op een hoek van de straat of op een pleinilstaan en dan uitgebreid je gebeden opzeggen. Je armen wijd uitgestrekt naar de hemel. Zo kon iedereen zien hoe vroom je wel niet was.

Of je kon **vasten** met een heel somber gezicht.

Zo kon iedereen zien dat je aan het vasten was en dat je dus heel erg vroom was.

Allemaal voor de mensen. Niet voor God. Buitenkant.

Zoals je ook de geboden voor de mensen kon doen.

Je pleegde nooit een moord. Maar in je hart woedt haat en jaloezie.

Je hebt nooit met een andere vrouw geslapen, maar in je hart en je ogen woedt het verlangen.

In de bergrede reikt Jezus naar de binnenkant, het hart.

Hij wil duidelijk maken, dat het God om onze liefde gaat.

Jezus zegt dus niet, dat je vaak moet vasten.

Hij zegt: **als** je vast, doe het dan voor God en niet voor de mensen.

Daarom heeft Jezus het ook over de binnenkamer: als je bidt, zoek dan de binnenkamer op. De stilte. Even alleen met God. Zodat je van hart tot hart met hem kunt spreken.

Vasten komen we in de bijbel vaak tegen.

Dat zagen we al: Mozes, David, Elia, Esther, Hannah vasten vele dagen. De Farizeeën vasten 2 keer per week. De Here Jezus vast 40 dagen in de woestijn.

Niets mis met vasten.

Toch is er maar een keer in de hele Bijbel, dat God het volk opdraagt om te vasten.

Alleen op Grote Verzoendag.

Dat is de dag, dat God laat zien, dat hij de zonden van het volk verzoent. Bedekt. Vergeeft. Wegdoet.

Hij laat dat zien door het bloed van een bokje op het verzoendeksel in het Heilige der Heilige te laten sprenkelen door de Hogepriester. Door een bokje de woestijn in te jagen. Beladen met de zonden van het volk.

De HERE laat het zien: de zonden zijn vergeven. Ik maak jullie rein. Jullie mogen opnieuw beginnen.

Maar de HERE wilde nu, dat het volk daar ook echt bij stilstond. Dia.

In Leviticus 16 zegt de HERE daarom dit: *“De volgende bepaling blijft*

voor jullie voor altijd van kracht: De tiende dag van de zevende maand moeten jullie in onthouding doorbrengen en je mag dan geen enkele bezigheid verrichten, geboren Israëlieten evenmin als de vreemdelingen die bij jullie wonen. Want op die dag wordt voor jullie de verzoeningsrite voltrokken opdat jullie van al je zonden gereinigd worden en de HEER weer rein tegemoet kunnen treden. Die dag moet in volstrekte rust en onthouding worden doorgebracht; deze bepaling blijft voor altijd van kracht.”

Rust dus om je te concentreren op de verzoening die God geeft.

Daarom geen uitgebreide maaltijd.

Voorals je bedenkt, dat in die tijd een maaltijd klaar maken en de maaltijden zelf, veel tijd vroegen. Je was er de hele dag druk mee.

Daarom: onthouding. Rust.

Dan kon je de hele dag nadenken over Gods geschenk: God schenkt vergeving en vrede met Hem.

Je concentreert je op Hem.

Vasten heeft daarom ook te maken met boete doen.

De HERE wil de band met jou weer heel maken. Hij wil vrede met jou.

En jij wilt de band met de HERE wil heel maken.

Maar dat betekent ook dat je wilt zien wat er stuk was in jou band met God. Zoals je alleen maar netten kunt boeten als je ziet waar het net kapot getrokken is.

Zo ga je naar jezelf kijken: waar heeft het leven mijn band met God stuk getrokken?

Waar heb ik hem losgelaten?

Hoe komt het weer goed?

Vasten heeft in de Bijbel daarom vaak met verdriet te maken.

Verdriet om wat stuk ging.

Verdriet om zonden.

Verdriet om pijn en verlies.

Zoals je vaak ook geen hap door je keel krijgt als je echt verdriet hebt.

Als je hoort dat je doodziek bent, hoeft je even helemaal geen eten.

Vasten heeft te maken met verootmoediging. Je maakt je klein voor God.

David bidt en vast dagenlang als het zoontje van hem en Bathseba op zijn bed ligt en sterven gaat.

Nachtenlang ligt David op de harde grond naast het bed.

Om zijn berouw te laten zien. Om zijn gebed te ondersteunen.

Wat was deze grote koning klein geweest!

Wat heeft hij Gods genade nodig! Alles in David is gericht op Hem.

Vasten heeft dus nooit te maken met verdienen.

Vasten komt in veel godsdiensten voor.

Maar het is dan altijd een maniertje om jezelf zielig te maken.

Je kruipt in de slachtofferrol en je hoopt dat de godheid dan medelijden met je krijgt. Je trekt een treurig gezicht, zoals kleine kinderen dat kunnen doen. In de hoop, dat de godheid niet verder kijkt dan je gezicht.

Een truckje om jouw god te manipuleren. Om iets terug te doen.

Maar je hart blijft buiten beeld.

Maar: wat heeft God eraan als jij een tijdje niet eet? Wat heeft hij eraan, dat jij hem een schaap geeft of een groot plengoffer van wijn en vruchten en vlees?

Helemaal niets. Alles is al van hem.

Het enige dat je écht aan hem kunt geven is je hart.

Hij wil juist heel graag, dat je van eten en drinken geniet.

Dat je vrolijk bent en gelukkig. Hij wil dat je in al die mooie dingen in het leven zijn goedheid ziet. Zijn liefde voor jou.

Dat wil hij.

Dia.

Daarom zegt hij ook in 1Timotheus 4: *“Alles wat God geschapen heeft is*

goed. Niets hoeft te worden verworpen als het onder dank wordt aangenomen, want het is geheiligd door het woord van God en door gebed”.

Laat je dus niet onder druk zetten door mensen, die het huwelijk verbieden en tot onthouding van voedsel...

Vasten heeft niets te maken met verdienen.

Het heeft te maken met de tijd nemen om je te verbazen over het grote geschenk van zijn vergeving.

Dat die vergeving nodig is, geeft verdriet. Het maakt je klein.

Dat God die vergeving ruimhartig aan je geeft, maakt blijdschap los. Ruimte om te genieten van al Gods gaven. Vasten heeft te maken met verzoening.

Vasten doe je dus om je helemaal op God te richten.

Daarom wordt in de bijbel vasten vaak verbonden met bidden.

Je laat je niet afleiden door al die dagelijkse dingen, die jou zo vaak beheersen.

Even ben je alleen met hem.

Alleen dan kun je namelijk groeien in je geloof. In je vertrouwen. Alleen dan kun je groeien in het besef, dat God als een Vader van je houdt. Hoe groot zijn liefde wel niet voor je is.

Alleen dan kun je zijn stem verstaan.

En daarbij is dit de kernvraag: waardoor laat jij je beheersen?

Dia.

In 1Korinthe 6: 12 staat: *“U zegt: ‘Alles is mij toegestaan’. Maar: niet alles is goed voor u. Zeker, alles is mij toegestaan, maar ik mag mij door niets laten beheersen.”*

In die tijd kostte het klaarmaken van eten en drinken veel tijd. Al vroeg in de morgen werd ermee begonnen: het vuur aanmaken. Deeg maken. Groenten snijden. Vlees klaarmaken. Ze waren er uren mee bezig.

En dan moest de maaltijd zelf nog komen!

Door te vasten, door niet te eten, had je meer tijd voor God. Voor gebed. Voor inkeer. Voor de binnenkamer. Wat goed om daarbij stil te staan en niet maar door te leven en je leven te laten beheersen door de dingen van de dag.

In onze tijd van kant-en-klaar-maaltijden en magnetrons en snelle broodjes bij Subway zou je bij vasten daarom ook aan andere dingen kunnen denken, die je leven beheersen. Omdat je niets wilt missen.

Modern vasten is een dag zonder Facebook of Twitter.

Dia.

Zonder Computer of mailtjes.

Of een hele avond zonder afstandsbediening en TV.

Dia.

Zonder Ajax of zonder drank.

Zonder nieuws. Veel mensen zijn echte nieuws-junkies.

Zonder al die dingen, die ons leven zo vaak beheersen. Onze aandacht opeisen. Want je wilt niets missen!

En dan je binnenkamer van je hart binnengaan.

Bidden.

Nadenken over je band met God.

En wat die band zo vaak verstoort. Boete doen: de band weer herstellen.

Bijbellezen en opschrijven wat je daarin getroffen heeft.

U moest eens weten hoeveel zegen daarin ligt.

U zult een schat ontdekken.

Ten slotte.

Er komen mensen bij Jezus met een dringende vraag: “Waarom vasten de leerlingen van Johannes wel en de leerlingen van de Farizeeën, maar uw leerlingen niet?”

In die dagen een dringende vraag.

Want vasten was toen een teken van vroomheid.

Jezus kijkt door deze vraag heen en geeft een schitterend antwoord: “Bruiloftsgasten kunnen toch niet vasten, zolang de bruidegom bij hen is?”

En zo was dat toen ook: op feestdagen, op sabbat en op trouwfeesten, mochten mensen niet vasten. Want vasten had te maken met boete en verdriet.

Het was een belediging voor het bruidspaar als je ging vasten op hun trouwfeest!

Daarom vastten de leerlingen van Johannes de Doper ook veel. Johannes was een echte boeteprediker. Zijn boodschap was: "Bekeer je van je zonden en doe boete! Reinig jezelf, want de koning komt eraan!".

Vasten hoort bij boete-doen.

Maar nu: de bruidegom is er!

De zoon van God, die het leven komt helen. Het is feest!

Kijk maar om je heen: blinden zien weer, lamme kunnen lopen, melaatsen worden rein, bezeten mensen worden weer vrij, zondaren vinden genade bij God.

Vol blijdschap nodigen zij Jezus uit en eten en drinken met hem.

Wat is Levi blij, als hij Jezus ontmoet.

Daarvoor vereenzaamde hij in zijn zonden. Maar: Jezus komt langs, opent zijn leven en laat hem een liefde voelen, die hij sinds lang niet meer had ervaren.

"Zie je het niet?", zegt Jezus, "Het is feest! De bruidegom is er!".

Vasten past niet in deze tijd.

Net zomin als jonge wijn in oude leren zakken past.

Er komt straks weer een tijd van vasten.

Als de bruidegom er niet meer is. Als hij als een lam gevangen genomen wordt en sterft aan het kruis. Als de Grote Verzoendag is aangebroken.

Als de bruidegom sterft.

Dan mag je vasten.

Vasten en bidden totdat de dag aanbreekt, dat de bruidegom weer terug keert.

Dat is onze tijd.

Een tijd van verdriet om al het lijden, dat we om ons heen zien. Felle oorlogen, honger en haat tussen mensen. Vluchtelingen en ziekte.

Vol verlangen kijken we vooruit naar de tijd, dat de bruidegom weer terugkeert.

Het grote gevaar van onze tijd is dat we dat verlangen kwijtraken.

Dat we ons laten beheersen door het nieuws van de dag. Door de media. Door onze maatschappij waarin mensen niet meer kunnen wachten. Als we iets willen, willen we het nu! Tijd van overvloed en avonden vol TV, die ons moet entertainen.

Raak het verlangen niet kwijt!

Daarom is bidden zo goed. En vasten.

Niet omdat het moet.

Maar omdat het ons kan helpen om ons niet te laten beheersen door de verleidingen van de dag. Maar door het verlangen naar de dag dat Jezus terug komt en het leven wordt geheeld.

Dan is het eeuwig bruiloft en hoeft vasten nooit meer.

Amen.